

Dokument z posiedzenia

B9-0160/2022

16.3.2022

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczeń Rady i Komisji

zgodnie z art. 132 ust. 2 Regulaminu

w sprawie konieczności podjęcia przez UE pilnych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w świetle agresji Rosji na Ukrainę oraz przyjęcia długoterminowego planu działania na rzecz zapewnienia autonomii żywnościowej UE
(2022/2593(RSP))

Mohammed Chahim, Clara Aguilera
w imieniu grupy S&D

B9-0160/2022

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie konieczności podjęcia przez UE pilnych działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w świetle agresji Rosji na Ukrainę oraz przyjęcia długoterminowego planu działania na rzecz zapewnienia autonomii żywnościowej UE (2022/2593(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Rosji i Ukrainy, w szczególności rezolucję z 16 grudnia 2021 r. w sprawie sytuacji na granicy ukraińskiej i na okupowanych przez Rosję terytoriach Ukrainy¹,
- uwzględniając oświadczenia ważnych przedstawicieli Parlamentu Europejskiego w sprawie Ukrainy z 16 i 24 lutego 2022 r.,
- uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu Unii Europejskiej 24 lutego 2022 r. w sprawie inwazji sił zbrojnych Federacji Rosyjskiej na Ukrainę,
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Rady Europejskiej i przewodniczącej Komisji z 24 lutego 2022 r. w sprawie bezprecedensowej i niesprowokowanej rosyjskiej agresji wojskowej wobec Ukrainy,
- uwzględniając niedawne oświadczenia prezydenta Ukrainy i przewodniczącej Komisji w sprawie sytuacji w Ukrainie,
- uwzględniając oświadczenie grupy G-7 z 24 lutego 2022 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 24 lutego 2022 r.,
- uwzględniając art. 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013²,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2117 z dnia 2 grudnia 2021 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych, (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w

¹ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0515.

² Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1.

sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina i (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej³,

- uwzględniając swoją rezolucję z 1 marca 2022 r. w sprawie rosyjskiej agresji na Ukrainę⁴,
 - uwzględniając oświadczenie szefów państw lub rządów zebranych w Radzie Europejskiej w sprawie rosyjskiej agresji wojskowej na Ukrainę, z 10 marca 2022 r.,
 - uwzględniając oświadczenie ministrów rolnictwa państw grupy G-7 w sprawie inwazji sił zbrojnych Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, z 11 marca 2022 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego wszystkie państwa są równie suwerenne i muszą powstrzymywać się w swych stosunkach międzynarodowych od groźby użycia siły lub użycia jej przeciwko integralności terytorialnej lub niezawisłości politycznej któregośkolwiek państwa;
- B. mając na uwadze, że 24 lutego 2022 r. Federacja Rosyjska dopuściła się niesprowokowanej i nieuzasadnionej inwazji na Ukrainę;
- C. mając na uwadze, że Rada Unii Europejskiej przyjęła pierwszą serię sankcji wobec Rosji, w tym ukierunkowane sankcje indywidualne, sankcje gospodarcze i finansowe oraz ograniczenia handlowe, i przygotowuje dalsze sankcje w ścisłej koordynacji z sojusznikami transatlantyckimi i innymi partnerami międzynarodowymi o podobnych zapatrywaniach;
- D. mając na uwadze, że wśród zniszczonych obiektów cywilnych znajdują się porty Morza Czarnego, co powoduje całkowitą blokadę handlu morskiego, w tym eksportu niezbędnych produktów rolnych do różnych regionów, w tym do Unii Europejskiej;
- E. mając na uwadze, że wojna w Ukrainie uniemożliwia wewnętrzny przepływ towarów, zwłaszcza żywności, paszy i innych produktów rolnych, co prowadzi do poważnego niedoboru żywności na Ukrainie i braku zapasów, które można by wysłać do innych krajów;
- F. mając na uwadze, że w wyniku konfliktu zniszczeniu uległa kluczowa infrastruktura rolnicza, w tym transportowa i magazynowa, co ma istotne skutki o charakterze regionalnym; mając na uwadze, że w czasie wojny bombardowania, ostrzały i bomby kasetowe niszczą grunty rolne i okaleczają osoby, które zamierzają powrócić do pracy na tych ziemiach, przez co ziemie te są niezdatne do użytku przez wiele lat, do czasu

³ Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 262.

⁴ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0052.

rozminowania oraz wykrycia, rozbrojenia lub zniszczenia niewybuchów;

- G. mając na uwadze, że w Ukrainie w 2022 r. nie będzie można przeprowadzić zbiorów, ponieważ rolnicy i pracownicy rolni zbiegli w obawie o życie lub bronią swojego kraju, a gospodarstwa rolne są zbyt poważnie zniszczone, aby produkcja w tym roku mogła odbywać się w normalnym trybie;
- H. mając na uwadze, że Ukraina dostarcza w skali globalnej 11 % pszenicy, 16 % jęczmienia, 15 % kukurydzy, 16 % rzepaku, 50 % oleju słonecznikowego, 9 % nasion słonecznika oraz 61 % makuchu słonecznikowego; mając na uwadze, że w przypadku Rosji dane te wynoszą 20 % (pszenica), 16 % (jęczmień), 2 % (kukurydza), 3 % (rzepak) i 20 % (makuch słonecznikowy);
- I. mając na uwadze, że Ukraina stała się ważnym dostawcą UE: głównym dostawcą kukurydzy (średnio 9,2 megaton, tj. 57 % dostaw), rzepaku (2 megatony, tj. 42 % europejskiego importu w ujęciu ilościowym), ziaren słonecznika (0,1 megatony, tj. 15 %) i makuchu słonecznikowego (1,3 megatony, tj. 47 % importu), a w mniejszym stopniu pszenicy (1 megatona, tj. 30 % importu); mając na uwadze, że również Rosja, choć w mniejszym stopniu, jest dla UE ważnym dostawcą pszenicy (0,5 megatony, tj. 11 %), ale przede wszystkim makuchu rzepakowego (0,2 megatony, tj. 50 %), makuchu słonecznikowego (0,9 megatony, tj. 34 %) i nasion słonecznika (0,3 megatony, tj. 35 %);
- J. mając na uwadze, że od początku konfliktu nastąpił gwałtowny wzrost światowych cen produktów rolnych (od +5 % do +10% w zależności od produktu), co spowodowało, że zbliżyły się one do cen obowiązujących w roku gospodarczym 2007–2008;
- K. mając na uwadze, że w wyniku konfliktu rosną ceny energii, środków produkcji i żywności, co oznacza, że coraz więcej osób będzie zagrożonych ubóstwem (oprócz 97 milionów osób obecnie zagrożonych); mając na uwadze, że w związku z tym potrzebne są środki socjalne, które pomogą producentom i konsumentom poradzić sobie z tymi skutkami;
- L. mając na uwadze, że wpływ niesprokowanej i nieuzasadnionej rosyjskiej agresji zbrojnej na bezpieczeństwo żywnościowe pogorszył i tak już ciężką sytuację spowodowaną przez pandemię COVID-19, wyjątkowe susze na południu UE, zmianę klimatu i utratę różnorodności biologicznej;
- A. *Pilne działania mające na celu przeciwdziałanie wpływowi agresji na Ukrainę na bezpieczeństwo żywnościowe***
1. z całą mocą potępia nielegalną, niesprokowaną i nieuzasadnioną agresję wojskową Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i inwazję na Ukrainę, a także udział Białorusi w tej agresji; żąda, aby Federacja Rosyjska niezwłocznie zakończyła wszelkie działania wojskowe na terytorium Ukrainy, bezwarunkowo wycofała wszystkie siły wojskowe i paramilitarne oraz sprzęt wojskowy z całego uznanego przez społeczność międzynarodową terytorium Ukrainy oraz w pełni respektowała integralność terytorialną, suwerenność i niepodległość Ukrainy w jej uznanych przez społeczność międzynarodową granicach, w celu przywrócenia pokoju, a tym samym zapewnienia bezpiecznego rozpoczęcia odbudowy gospodarczych, społecznych, zdrowotnych i

żywnościowych systemów podtrzymywania życia;

2. wyraża jednomyślnie solidarność z narodem ukraińskim i głęboki żal z powodu tragicznych ofiar śmiertelnych i ludzkiego cierpienia spowodowanych rosyjską agresją oraz podkreśla, że ataki na ludność i infrastrukturę cywilną, a także ataki bez rozróżnienia celu są zakazane na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego;
3. zauważa, że ataki te, w powiązaniu z zakłóceniem handlu z przyczyn wojennych, uniemożliwiają dostarczanie do UE niezbędnych zasobów, począwszy od energii i nawozów po podstawowe produkty chemiczne i rolne, co oznacza, że solidarność rolników i konsumentów z mieszkańcami Ukrainy wiąże się z wyrzeczeniami;
4. uważa, że UE wspólnie innymi organami międzynarodowymi nie może tolerować sztucznego zawyżania cen i musi podjąć działania zapobiegające zachowaniom spekulacyjnym, które zagrażają bezpieczeństwu żywnościowemu lub dostępowi do żywności słabszych krajów i populacji, poprzez monitorowanie rynków wywierających wpływ na system żywnościowy, w tym rynków kontraktów terminowych, w celu zapewnienia pełnej przejrzystości, oraz poprzez wymianę wiarygodnych danych i informacji na temat rozwoju sytuacji na światowym rynku żywności;
5. wzywa Komisję do określenia i ułatwienia sposobów i środków zaradzenia gospodarczym i społecznym skutkom sankcji, zwłaszcza w dziedzinie produkcji rolnej, w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego;
6. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego zawieszenia broni; domaga się, by kanały komunikacji z Rosją pozostały otwarte, a zainteresowane strony były gotowe do dialogu i negocjacji aż do zawieszenia broni i zakończenia wojny, ponieważ tylko dzięki takiemu zawieszeniu broni będzie można odbudować normalne życie i wznowić produkcję żywności na Ukrainie i jej obszarach rolniczych, a także przywrócić normalny przepływ przez granice żywności, produktów, sezonowej siły roboczej i środków produkcji niezbędnych do produkcji rolnej i żywnościowej, pokonując problemy związane z transportem w eksporcie żywności i produkcji towarowej;
7. ponawia swoje wcześniejsze apele o znaczne zmniejszenie zależności energetycznej, w szczególności od rosyjskiego gazu, ropy i węgla, przez m.in. dywersyfikację źródeł energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej i przyspieszenie procesu przechodzenia na czystą energię; podkreśla, że sankcje mogą w szczególny sposób wpłynąć na europejskie gospodarstwa domowe, jeśli chodzi o ceny żywności i koszty energii, i że nie należy oczekiwać od nich, że bez uzyskania wsparcia będą ponosić koszty tego kryzysu; wzywa zatem państwa członkowskie do przygotowania planów i dotacji dla gospodarstw domowych w celu przezwyciężenia kryzysu związanego z kosztami utrzymania;
8. podkreśla, że aby zapobiec ryzyku wystąpienia niedoborów białka pochodzenia roślinnego, Komisja powinna niezwłocznie podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu tymczasowego zezwolenia na korzystanie z obszarów proekologicznych odpowiednich do uprawy roślin wysokobiałkowych w okresie trwania kryzysu oraz rozważyć możliwość stosowania na tych obszarach innowacyjnych i zrównoważonych metod produkcji;

9. uważa, że należy przeprowadzić ocenę i kontynuować prace dotyczące niezwłocznego wprowadzenia zmian w systemach sadzenia w celu zapewnienia w tegorocznym okresie wegetacji większej ilości produktów wytwarzanych we własnym zakresie, aby wzmocnić systemy produkcji i umożliwić zwiększenie autonomii w perspektywie średnio- i długoterminowej;
10. wzywa do niezwłocznego wdrożenia środków przeciwdziałania zakłóceniom rynku, o których mowa w art. 219 rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku⁵, w celu wsparcia najbardziej dotkniętych sektorów oraz do równoczesnego uruchomienia w tym celu rezerwy kryzysowej;
11. jest zdania, że chociaż zwiększenie produkcji jest obecnie pilnym priorytetem, krajowe plany strategiczne powinny zostać poddane ocenie w celu niezbędnego dostosowania do nowych okoliczności, w tym wykorzystania odpowiednich mechanizmów elastyczności w celu zwiększenia areалу gruntów pod uprawę;
12. podkreśla, że nadzwyczajne środki na rzecz rozwoju obszarów wiejskich przewidziane w związku z pandemią COVID-19 powinny zostać zwiększone w celu rozwiązania bieżących problemów z płynnością finansową, które zagrażają rentowności działalności rolniczej i stanowią zagrożenie dla małych przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przetwarzania, wprowadzania do obrotu lub rozwoju produktów rolnych;
13. podkreśla, że należy wprowadzić środki zapobiegające wszelkim zakłóceniom jednolitego rynku UE i barierom w swobodnym przepływie towarów, w szczególności w odniesieniu do swobodnego obrotu kluczowymi towarami, takimi jak zboża;
14. uważa, że należy wprowadzić środki gwarantujące większą elastyczność przywozu najważniejszych towarów (w szczególności zbóż, soi i nawozów) z krajów spoza UE, w tym możliwość tymczasowej ponownej oceny istniejących kontyngentów przywozowych;

B. Długoterminowy plan działania na rzecz zapewnienia autonomii żywnościowej UE

15. wzywa Komisję do niezwłocznego opracowania szczegółowego planu działania na rzecz zapewnienia prawidłowego funkcjonowania naszych łańcuchów dostaw żywności i zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego w UE w perspektywie długoterminowej, z uwzględnieniem wniosków wyciągniętych ze skutków wojny w Ukrainie i innych możliwych zakłóceń;
16. ponownie podkreśla, że należy wzmocnić europejską autonomię strategiczną w zakresie żywności, pasz i całego sektora rolnego, przy jednoczesnym utrzymaniu celów Zielonego Nowego Ładu, które służą ochronie naszego środowiska i obszarów rolniczych stanowiących jego część;
17. uznaje, że zakłócenie stosunków handlowych, które istniały przed inwazją, wskazuje, iż UE musi pilnie zastanowić się nie tylko nad tym, jak najlepiej zapewnić pomoc żywnościową bezpośrednio w okresie kryzysu, ale także jak rozwinąć bardziej

⁵ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

autonomiczny system rolniczy produkujący żywność i pasze w perspektywie długoterminowej, zmniejszając naszą zależność od importu i zwiększając produkcję wewnętrzną; podkreśla, że jest to szczególnie pilne w odniesieniu do produktów najbardziej zagrożonych wystąpieniem niedoborów z powodu wstrzymania eksportu z Ukrainy, takich jak zboża, nasiona oleiste, rośliny wysokobiałkowe i nawozy;

18. wzywa do wzmożonych działań na szczeblu międzynarodowym, aby zagwarantować, że w procesie podejmowania decyzji politycznych bezpieczeństwo żywnościowe znajdzie się w centrum uwagi, co pozwoli uniknąć niedoborów w krajach najbardziej narażonych, poprzez priorytetowe traktowanie żywnościowych zastosowań produktów rolnych oraz zapobieganie przeszkodom w międzynarodowym handlu żywnością;
19. jest zdania, że konieczne mogą być również znaczące zmiany w modelach rynkowych i eksportowych oraz poważne plany awaryjne, takie jak autonomia w produkcji pasz w UE, alternatywne rynki zbytu dla eksportu, zwiększona zdolność reagowania, strategiczne zapasy podstawowej żywności, pasz i innych produktów rolnych, autonomia w zakresie nawozów i produktów zamiennych oraz jasne informacje na temat globalnych modeli transportu produktów rolnych;
20. wzywa do przyspieszenia i wzmocnienia działań na rzecz ograniczenia marnotrawstwa żywności w celu maksymalnego zwiększenia dostępności żywności i wykorzystania zasobów, jakimi dysponujemy w Unii Europejskiej, jako sposobu na zwiększenie autonomii żywnościowej;
21. wzywa do podjęcia środków mających na celu rozwiązanie problemu ubóstwa spowodowanego szybko rosnącymi cenami energii oraz wpływem konfliktu na ceny żywności, a także uważa, że wśród niezbędnych działań muszą znaleźć się środki socjalne;
 - o
 - o o
22. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, przewodniczącej Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ukrainy oraz prezydentowi, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej.